

УДК 339.3

Кіналь Н.- аспір. гр. БМа-22

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя*

## **ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОГО РИНКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ**

Науковий керівник: д.е.н. професор Сороківська О.А.

Kinal N.

*Ternopil Ivan Puluj National Technical University*

## **FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF THE EUROPEAN UNION DIGITAL MARKET: LESSONS FOR UKRAINE**

Supervisor: Sorokivska O.A.

Ключові слова: цифровий ринок, цифрові послуги, цифрова інфраструктура

Keywords: digital market, digital services, digital infrastructure

Цифрова економіка є одним із ключових факторів глобального розвитку, а Європейський Союз (ЄС) активно розвиває єдиний цифровий ринок. Враховуючи євроінтеграційний курс України, аналіз особливостей розвитку цифрового ринку ЄС та можливих уроків для України є актуальним і стратегічно важливим.

ЄС реалізує концепцію єдиного цифрового ринку (Digital Single Market, DSM), що базується на таких основних принципах:

- вільний обіг цифрових товарів, послуг і даних у межах ЄС;
  - єдині правила для електронної комерції, захисту прав споживачів та безпеки цифрових транзакцій;
  - захист персональних даних та кібербезпека.
- Основні напрями розвитку DSM включають:
- регламенти цифрових послуг (Digital Services Act) та цифрових ринків (Digital Markets Act), які регулюють діяльність великих цифрових платформ;
  - загальний регламент про захист даних (GDPR), що визначає правила використання персональних даних;
  - інвестиції в цифрову інфраструктуру (5G, штучний інтелект, хмарні технології).

Цифровий ринок ЄС регулюється через комплексну правову базу, що включає: GDPR – загальний регламент про захист даних, що встановлює жорсткі вимоги до обробки персональних даних; DSA та DMA – нормативні акти, що регулюють діяльність онлайн-платформ, запобігають зловживанням домінуючого становища та забезпечують справедливую конкуренцію; цифровий податок та антимонопольні заходи – спрямовані на боротьбу з домінуванням великих технологічних компаній.

ЄС активно підтримує інновації та інвестує у цифрову інфраструктуру. Основні аспекти: інвестиції у 5G та хмарні технології, що сприяють цифровій трансформації економіки; кібербезпека – стратегічний пріоритет, що включає створення Європейського центру з кібербезпеки; підтримка цифрових стартапів через фінансові механізми, такі як програма Horizon Europe.

Однак, незважаючи на активний розвиток цифрової економіки, ЄС стикається з певними викликами:

- високий рівень цифрового розриву між країнами-членами;
- виклики у сфері кібербезпеки, зокрема кібератаки та захист персональних даних;
- регуляторні бар'єри, які можуть уповільнювати розвиток нових технологій.

З огляду на досвід ЄС, Україна може застосувати такі підходи для цифровізації ринку:

-адаптація законодавства – імплементація європейських стандартів у сфері цифрових ринків (GDPR, DSA, DMA). Зокрема, шляхом впровадження норм GDPR (Загального регламенту про захист даних), оновлення законодавства про захист персональних даних, посилення механізмів контролю та відповідальності

-розвиток цифрової інфраструктури – інвестиції у 5G, кібербезпеку та підтримку ІТ-галузі, зокрема: створення сприятливих умов для ІТ-бізнесу – податкові стимули, гранти, спрощена реєстрація стартапів; державні програми цифровізації – розробка стратегій розвитку цифрової економіки та держзамовлення для ІТ-компаній; електронний уряд (e-Government) – автоматизація державних послуг, спрощення бюрократичних процедур для бізнесу.

-створення сприятливих умов для цифрового бізнесу – спрощення регуляторних процедур, підтримка стартапів за рахунок фондів та бюджету, шляхом спрощення реєстрації бізнесу, автоматизація дозвільних процедур через цифрові сервіси (наприклад запровадження системи «Дія.Бізнес»), створення сприятливих податкових умов для ІТ-компаній та стартапів, тощо;

-захист персональних даних та цифрових прав громадян – розробка механізмів відповідального використання даних, зокрема чітке регулювання збору, зберігання та обробки даних у державних і приватних системах, розробка стандартних форм, цифрових рішень для автоматизованого управління згодами.

Позитивними намаганнями України до розвитку цифрового ринку є прийняття Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [1], який визначає правові та організаційні засади електронної ідентифікації та надання електронних довірчих послуг, а також запровадження платформи «Дія», яка увійшла до списку найкращих винаходів 2024 року, за версією журналу TIME [2]. Крім цього, на даний час в Україні поширюється інтернетизація, тобто підключення віддалених населених пунктів до широкосмугового інтернету. Для захисту державних та бізнес даних від кібератак створено Центр кібербезпеки, здійснюється експорт цифрових послуг (на даний час Україна входить до топ-10 країн з експорту ІТ-послуг у світі). Завдяки цим ініціативам Україна формує сучасний цифровий ринок та стає конкурентоспроможною у глобальному ІТ-середовищі.

Цифровий ринок ЄС є одним із найбільш розвинених у світі та може слугувати орієнтиром для України. Використання європейського досвіду дозволить прискорити цифрову трансформацію, підвищити конкурентоспроможність економіки та інтегрувати Україну у світовий цифровий простір. Впровадження європейських стандартів цифрового ринку ЄС дозволить Україні спростити вихід українських ІТ-компаній на європейський ринок, підвищити рівень захисту персональних даних та кібербезпеки, забезпечити ефективне державне регулювання цифрової економіки. Інтеграція у цифровий ринок ЄС допоможе Україні стати частиною глобальної цифрової економіки та залучити нові інвестиції.

#### Список використаних джерел

1. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги»  
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

2. Дія -серед найкращих винаходів 2024 року, за версією журналу TIME. URL:  
<https://diia.gov.ua/news/diia-sered-naikrashchykh-vynakhodiv-2024-roku-za-versiieiu-time>